

علل جنگهای امیرالمؤمنین (علیه السلام)

از زبان نهج البلاغه

نویسنده:

سید حسین فاطمی اصل

www.ketab.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: فاطمی اصل، سیدحسین، ۱۳۷۱-
عنوان و نام پدیدآور	: علل جنگهای امیرالمؤمنین (علیه السلام) از زبان نهج البلاغه/نویسنده سیدحسین فاطمی اصل
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۴ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۰-۳ - ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۸۶۵
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - جنگ‌ها
موضوع	: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah - Criticism and interpretation
موضوع	: فتوحات اسلامی -- نهج البلاغه -- نقد و تفسیر
موضوع	: Islamic conquests
رده‌بندی کنگره	: BP۹۵۳۷
رده‌بندی دیوبی	: ۲۹۷/۹۵۱
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۶۹۵۹۱۸

علل جنگهای امیرالمؤمنین (علیه السلام)

عنوان: علل جنگهای امیرالمؤمنین (علیه السلام) از زبان نهج البلاغه

نویسنده: سیدحسین فاطمی اصل

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیرتولید: امیر حیدری

شابک: ۰-۳ - ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۸۶۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۴۵۴

۱۰۰۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

تهران، خیابان انقلاب، پلاک ۱۲۷۸، واحد ۹ - تلفن: ۳۶۶۳۱۳۸۷ - همراه: ۰۹۳۹۸۱۰۵۹۹۳

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷..... پیشگفتار

فصل اول کلیات

۱۴..... جنگ جمل

۱۷..... جنگ صفین

۲۰..... جنگ نهروان

۲۱..... نهج البلاغه

۲۳..... معرفی اجمالی بهج الصباغه و پیام امام

۲۴..... بهج الصباغه

۲۴..... معرفی نویسنده

۲۴..... انگیزه نگارش

۲۴..... علت نام گذاری

۲۵..... روش نویسنده

۲۵..... پیام امام

۲۵..... اهداف و زمان نگارش

۲۵..... ویژگی های کتاب

فصل دوم: بررسی علل جنگ جمل از منظر نهج البلاغه

۲۹	بررسی علل جنگ جمل از منظر نهج البلاغه
۲۹	عاملین جنگ و علل موهوم آن‌ها
۲۹	عاملین جنگ جمل
۳۱	علل موهوم برپاکنندگان جنگ جمل
۳۳	الف) حاکمیت ارزش‌های الهی در حکومت علی (علیه السلام)
۳۳	ب) قاطعیت
۳۴	ج) عدالت
۳۴	د) بازگرداندن اموال خائنان به بیت‌المال
۳۵	علل عداوت عایشه با اهل بیت
۳۵	پاسخ‌های امیرالمؤمنین (علیه السلام) به آن علل موهوم
۴۳	علت‌یابی حقیقی جنگ افروزی توسط امیرالمؤمنین (علیه السلام)
۴۸	پیامدهای جنگ
۵۰	نتیجه

فصل سوم: بررسی تحلیلی جنگ صفین از منظر نهج البلاغه

۵۵	بررسی تحلیلی جنگ صفین از منظر نهج البلاغه
۵۵	عاملین جنگ و علل موهوم آن‌ها
۵۵	عاملین جنگ صفین
۵۷	علل موهوم برپاکنندگان جنگ صفین
۶۱	پاسخ‌های امیرالمؤمنین (علیه السلام) به آن علل موهوم
۶۸	علت‌یابی حقیقی جنگ افروزی توسط امیرالمؤمنین (علیه السلام)
۷۵	پیامدهای جنگ
۷۶	الف) تشدید اختلافات درونی مسلمانان

- ب) ایجاد ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی ۷۷
- ج) بسترسازی برای نبرد نهروان ۷۷
- نتیجه ۷۸

فصل چهارم: بررسی تحلیلی جنگ نهروان از منظر نهج البلاغه

- بررسی تحلیلی جنگ نهروان از منظر نهج البلاغه ۸۳
- عاملین جنگ و علل موهوم آن‌ها ۸۳
- عاملین جنگ نهروان ۸۳
- علل موهوم برپاکنندگان جنگ نهروان ۹۰
- ماجرای حکمیت ۹۰
- علل شکل‌گیری جنگ نهروان ۹۴
- پاسخ‌های امیرالمؤمنین (علیه السلام) به آن علل موهوم ۹۶
- علت‌یابی حقیقی جنگ افروزی توسط امیرالمؤمنین (علیه السلام) ۱۰۱
- پیامدهای جنگ ۱۰۶
- نتیجه ۱۰۸
- نتیجه‌گیری ۱۰۹
- فهرست منابع ۱۱۱

پیشگفتار

جنگ جمل، صفین و نهروان سه جنگ داخلی می‌باشند که در دوران حاکمیت حضرت علی (علیه‌السلام) بر ایشان تحمیل گردیدند. هر یک از این جنگ‌ها به دنبال علل و عواملی موهوم و بهانه‌هایی واهی و نادرست از سوی مخالفان شخص حضرت علی (علیه‌السلام) و دشمنان حکومت اسلامی و مسلمانان شکل گرفت که جز متزلزل ساختن حکومت علی (علیه‌السلام) و ریشه‌کن نمودن اسلام هدف دیگری نداشتند، در همین راستا تلاش حضرت (علیه‌السلام) به منظور عدم درگیری در این جنگ‌ها به نتیجه‌ای نرسید و لذا مجبور گردیدند تا با آن‌ها وارد میدان نبرد شوند.

کتاب حاضر با هدف بررسی تحلیلی سه جنگ جمل، صفین و نهروان از دیدگاه حضرت علی (علیه‌السلام) و با مراجعه مستقیم به کتاب نهج‌البلاغه و همچنین تأکید بر کتب بهج‌الصباغه و پیام امام صورت گرفته است.

نتایج حاکی از این می‌باشد که حضرت علی (علیه‌السلام) در جهت پاسخ به بهانه‌های واهی از سوی دشمنان و به منظور برقراری ارزش‌های اصیل اسلامی و توحیدی و رواج یکتاپرستی و ریشه‌کن نمودن ظلم و ستم پا به میدان نبرد با کسانی را گذاشتند که تنها هدفشان دور ساختن حضرت علی (علیه‌السلام) از امور حکومتی و کمرنگ نمودن اسلام و آزار و اذیت مسلمانان بود.